

Stano Kosovel:

Stvarjenje.

I.

Zemlja je mrtva, vode stoje,
v brezmerju ležijo globoke temè,
in skozi nje
ne temen krik, ne preplašen vihar
ne gre;
mednje
ne zgubi perutnic se udar,
ko mirni lèt nad njimi vrši;
vse tiho, vse temno: eonov ni, vekov, ne dni ...
Zemlja stoji, voda stoji, tema stoji ...

Visoko, visoko Bog leti;
oddaleč hrumi, oddaleč grmi,
zamolklo in kakor strašen požar
nad mrtvim brezmerjem vstane vihar,
svoj jadri voz vedno nižje podi,
nad mrtvim brezmerjem obtiči;
in kakor da žitje zaplalo je v snòv
iz polnih, zdravih pljuč,
ukaz se glasi izmed bliska gromòv:

Bodi luč
in nebo,
naj se vode zbero,
celina od njih naj se oddeli, —
požene zemlja naj kalí,
in hrani, kar leta nad njo, kar plava v
vodah, kar hodi po nji ...

V tihem začudenju so se odprle oči
v svetlo predjutro z vprašanjem: Od kdaj?
In zazvenelo je od vseh strani:
Od vekomaj ...

Intermezzo: Kratka legenda.

Kaj je bil nékdaj ta lepi svet,
kaj je bil nékdaj ta lepi cvet?
Ali oba sta od vekomaj,
ali od včeraj, ali od zdaj?

Svet je bil pust kakor gola plan,
 cvet odpovsod je bil s témo obdan,
 mrtva sta tamkaj ležala oba,
 dokler sta bila brez duhá.

Toda kot vsemu doteče čas,
 prišel i svetu je božji ukaz:
 Vzdrami se! — In svet se je zavrtel,
 in na svetu je nežno i cvet zadehtel.

II.

Vse je živo, vse brsti,
 v drevju ptičev nebroj žgoli,
 skale so polne prozornih vod,
 nad čermí kroži siva perot,
 čez travnik se vije srebrn pas,
 na polju raste poln klas.

A glej, nikogar ni, da bi plel,
 a glej, nikogar ni, da bi žel,
 koder je božji glas oral,
 koder je božji čas sejal;
 rastlin in živali je več ko dni,
 a vendar nobeni imena ni.

In dolgo se misel ne rodi ...
 A ko se rodi, še jasna ni;
 globoko nekje se nekaj mojstri,
 in teše,
 in kleše,
 in hoče vèn,
 kot da je ptič, za luč rojèn.
 In naenkràt odprè se pot,
 od sebe zgane se perot,
 pred njo vihar beži, beži,
 rjojenja poln je črni les,
 temà pokrije vid počez
 in glina kakor list drhti:

Pokonci! Bodi prvi mož,
 in žena bodi cvet vseh rož!

Ves svet je tvoj —
zagospoduj!
In meni le svoj duh daruj!

In godba gre med prvi par,
in par ugane sladki čar,
in takrat vstane šesti dan
od božje volje v svet poslan.

III.

Končano je, končano je,
v enoto stvarstvo zbrano je!
Na grom besed
v svetovju je zavladal red...

Solnce sije,
dež rosi,
zemlja pije
in rodi,
ogelj greje —
veter veje
in hladi,
zvezde kažejo pot v temi...

Tiho, prav tiho se noč dani;
v jutranji rosi še slavec svoj spev gostoli,
tiho se zemlja iz snà budi;
in v čudu planejo kvišku oči —
v oblakih gori,
vse stvarstvo drhti,
in ena beseda, slajša ko med
pade na svet:

S v e t! ...

In od zemlje kipi
v blagoslov
kot odgovor zvonov:

Svet, svet, svet si ti,
o Gospod —

Bog Sabaot! ... *Ala to so druge megle, a ji*